

ПСИХИЧНАТА СТРУКТУРА В ПСИХОАНАЛИТИЧНО ОРИЕНТИРАНАТА ПСИХОТЕРАПИЯ

Милена Моцинова-Бръчкова

MENTAL STRUCTURE IN PSYCHOANALYTIC PSYCHOTHERAPY

Milena Motsinova-Brachkova

Abstract: The article presents the basic mental structures – neurosis, psychosis, perversion and discusses the distinction neurosis – psychosis, following the logic by which Freud specifies the mechanisms which the subject uses as it connects with the outside world. Consider the Lacanian clinic of psychosis and opportunities for therapeutic intervention.

Key words: neurosis, psychosis, perversion, The Other, object „little a”, lost object, Oedipus complex, castration, the Name-of-Father, forkluziya

Въпросът за психичната структура се поставя в рамките на психоаналитичното разбиране за личността и се превръща в основен ориентир относно същността на психичната норма и отклонения. Разбирането на начините, по които се формира психичната структура на субекта, дава насока за осмисляне на психичните болести, страдания, проблеми и затруднения и за намиране на нови терапевтични възможности.

В хода на развитието на психоаналитичните си възгледи **Зигмунд Фройд** описва три типа психична структура: невроза, психоза и перверзия, която е междинна, различна от перверзни черти при другите две психични структури и няма нищо общо с морална оценка.

Невротична структура

Терминът „невроза” се появява през 1777 г. в труд на шотландския лекар Уилям Калън „Неврози или нервни болести”, т.е. невроза

в първото си значение се свързва с нервна болест, лудост. (5, с. 223) По обхват разбирането за невроза през XIX в. се доближава до днешното разбиране за психосоматични болести или органна невроза – функционално заболяване на даден орган (без неговото увреждане), свързано с лошо функциониране на нервната система.

В края на XIX в. понятието започва да се трансформира – от него отпадат заболявания, които днес се причисляват към неврологията (епилепсия, болест на Паркинсон). По същото време започва развитието на психоанализата, която е създадена точно като теория за невротичния конфликт и неговите прояви. „Психоанализата е конструирана в известен смисъл като етиологично ориентирано лечение на неврозите.” (Генчев, Е., 1)

В разбиранията на класическата психоанализа неврозата се дефинира като **„психогенно страдание, чиито симптоми са символичен израз на психичен конфликт, коренящ се в детската история на субекта, и представляват компромис между желание и забрана.”** (5, с. 223)

Фройд разделя невротичните състояния на актуални неврози и психоневрози. Актуалните неврози са свързани със соматична дисфункция на сексуалността (в съвременната класификация това са психосоматични заболявания). При психоневрозите (невропсихози) определящ е психичният конфликт. (13, с. 284) Част от тях днес се причисляват към психозите (напр. нарцистичната невроза, която днес се означава с манийно-депресивно разстройство). Като цяло днес полето на неврозите е ясно отграничено – понятието „невроза” се свързва предимно с клинични форми като натрапливата невроза, хистерията и фобията.

Психотична структура

Терминът „психоза” е въведен през 1885 г. от Фойхтерслебен в „Наръчник по медицинска психология” в смисъл на психична болест. През XIX в. терминът „психоза” се разпространява най-вече в немскоезичната психиатрична литература, за да обозначи общо психичните болести – лудостта, умопомрачението, но разбирали в един по-философско ориентиран смисъл – не толкова като заболяване на нервната система, а като страдание на душата. (5, с. 363)

В края на XIX в. под влияние на психоанализата започва да се откроява двойката **невроза – психоза**. Разграничаването между тях следва логиката, по която Фройд се опитва да уточни механизмите, които действат изначално във връзката на субекта с външния свят.

Докато неврозата се дефинира като конфликт между желанието и забраната, либидото и реалността, при психозата Фройд открива изначално, радикално „отхвърляне“ от съзнанието (в случая на халюцинаторното объркване) или пък един вид първична проекция на „обвинението“ навън. (5, с. 364) Затова в първите си текстове към психозата той причислява първоначално халюцинаторното объркване, параноята и хистеричната психоза, която разграничава от хистеричната невроза.

През периода на първата си теория за психичния апарат (1911–1914 г.) Фройд разглежда въпроса за параноята от гледна точка на отношението между либидните инвестиции и инвестициите на нагоните на Аз-а („интерес“) в обекта. В тази теория интересът е натоварен да осъществява, в рамките на психичния апарат, адаптивна връзка с реалността. От този период е анализът на случая „Председателят Шребер – психоаналитични бележки върху един автобиографично описан случай на параноя“ (1911), който илюстрира идеята на Фройд за „загуба на реалността“ в психозите. (11)

Във втората си теория за психичния апарат за разграничаване на невроза-психоза Фройд въвежда разбирането за междинната позиция на Аз-а между То и реалността. В **неврозата** Азът се подчинява на изискванията на реалността и Свръхаз-а и изтласква нагонните желания. В **психозата** най-напред става разрыв между Аз-а и реалността, който поставя Аз-а под властта на То. Във втората фаза – тази на налудността, Аз-ът реконструира една нова реалност, която отговаря на желанията на То. Нагоните са групирани на един и същ полюс – на защитния конфликт (То) – така самата реалност е в ролята на автономна сила, почти инстанция на психичния апарат. „**Психоаналитичната теория вижда общия знаменател на психозите основно в едно първично разстройство на либидната връзка с реалността, а повечето от явните симптоми (преди всичко налудната конструкция) се разглеждат като вторични опити за възстановяване на връзката с обекта**“. (5, с. 363) Днес към психозите

се причисляват параноя, шизофрения и манийно-депресивни разстройства.

Перверзна структура

Най-общо като „перверзия” се определя цялостно психосексуално поведение, свързано с атипични форми в постигане на сексуално удовлетворение (чрез други сексуални обекти – хомосексуалност, педофилия, содомия; чрез външни условия – фетишизъм, воайорство, екхибиционизъм, садомазохизъм).

Фройдовата концепция за сексуалността е свързана с разбирането, че сексуалността, наречена нормална, не е даденост в природата на човека. Честотата на срещане на перверзни тенденции, откривани зад невротичните симптоми, или интегрирани в нормалния сексуален акт под формата на „предварително удоволствие” води до идеята, че „предразположението към перверзия не е нещо рядко и особено, а е част от т.нар. нормална конституция”, което потвърждава и обяснява съществуването на детска сексуалност – подчинена на частични нагони и свързана с определена ерогенна област, развива се преди установяването на същински генитални функции и затова може да бъде наречена „полиморфно перверзно предразположение”. (5, с. 279)

Перверзията е фиксация в даден стадий от развитието на либидото (орален, анален); регрес към по-ранна фиксация на либидото.

Случаят „Председателя Шребер” се разглежда като първа цялостна анализа на хомосексуални влечения. Голямото откритие на психоанализата е либидото, като „Фройд установява, че желанието е фундаментално недиференцирано и не прави разграничение между хомо- и хетеросексуално” (2, с. 158). Според Давид Йерохам, вглеждайки се в психоаналитичното лечение виждаме, че „сексуалното поведение не се заучава, а се дължи на нагоните, които са вродени и се модифицират от идентификационните процеси, през които преминава всеки индивид в цялата си жизнена дистанция.” (2, с. 158) Случаят илюстрира преминаването от автоеротизма, през нарцисизма до любовта към определен обект – първоначално хомосексуален, след което се преминава към хетеросексуален обектен избор. Хомосексуалните нагони не изчезват напълно, а чрез сублимиране се трансформират в т.нар. „социални нагони” (приятелство, другарство, съсло-

вен дух, любов към човечеството). (по Д. Йерохам, с. 159) Анализът на случая показва, че „параноиците са фиксирани в нарциситичната фаза, която стои в естественото развитие на либидото между автоеротизма и хетеросексуалността, и ако измерим прехода от сублимираната хомосексуалност към нарцисизма, можем да установим и размера на регресията при параноията.” (2, с. 160)

В текста „Детето, което бият – принос към изучаването на произхода на сексуалните перверзии” (1919 г.) – Фройд описва детето, което си прося боя, за да носи върху себе си белега на любовта на бащата. Основан на първичен мазохизъм, който съществува у всеки субект много преди създаването на психична структура – отвъд всяка психична структура, субектът търси „удара на другия” (по-късно Жак Лакан ще каже „белега на означаващото”). В перверзната структура тялото трябва да бъде засегнато, за да го засегнат думите.

За френския психиатър и психоаналитик **Жак Лакан** психичната структура е начинът, по който е организиран животът на субекта и неговата връзка с Другия.

Човешкото същество е говорещо същество и първото означаващо, което идентифицира субекта и му позволява да влезе в един дискурс това е езикът – „езикът, в който е потопено с раждането си, езикът в който е вписано, това е общият език идващ от културата, езикът като верига от асоциирани означаващи, но и езикът като многозначност на означаващите и езикът, съставен от букви, знаци, които могат да се свързват по безкраен и объркващ, метонимичен начин извън предназначението за комуникация.” (Генчев, Е.)

Има два начина, по които означаващите се асоциират в езика – метафора и метонимия. Чрез **способността за метафоризиране** се разграничават двата основни типа психична структура, които имат съществено отношение към психичното функциониране.

Но езикът не може да обхване и назове всичко, поради което има кастрационен ефект. За да може да използва метафора, човекът трябва да е белязан от **бащината метафора** или **Името-на-Бащата** (както го нарича Лакан) или да се е състоял Едиповият комплекс, описан от Фройд. През 50-те години на ХХ век Жак Лакан разработва тезата за **Името-на-Бащата** като начин да преведе кастрацията и Едиповият комплекс на Фройд в лингвистичните разбирания на структурализма.

В първо Едипово време детето е подчинено на закона на **желанието на майката**, на нейните капризи – редуването на присъствието и отсъствието на майката, на нейната гърда. Но оставено само на себе си, отношението майка – дете ще заключи порочен кръг от въображаеми проекции, идентификации, интернализации и фантазии, които не биха оставили място за развитие или растеж. За да бъде въведен нов ред на взаимоотношения, за да възникне потребност от социални и културни структури, в нарцистичната двойка трябва да бъде въведен трети различен субект, инициатор и посредник на символичната функция, представител на Реалността – Бащата.

Във второто едипово време се появява бащата, който казва „Не” – той лишава майката от детето в качеството му на нейн фалос. Реалният баща изобщо не е персонаж на Едиповия комплекс – върху въображаемия баща (идеална проекция на потребностите) се изгражда фигурата на **символичен баща**: онзи, който прекъсва потребността от нарцистично възпроизвеждане на първични идентификации и въвежда реда на властта и закона. Именно, за да означи онтологичното бащинство като институция, а не като историческа или биологическа реалност, Лакан въвежда **бащината метафора** – формула, чрез която субектът придобива социална идентичност и позиция на „говорещ човек”. Бащата се въвежда от думите на майката, доколкото тя се позовава на него, и това е измерението на символичния закон. Ако детето приеме да срещне в дискурса на майката закона на бащата (употребата на езика), то ще загуби позицията си на обект на майката. Ако откаже да приеме структуриращата функция на всемогъщия баща, то рискува да остане изцяло подчинено на капризите на майката.

Психотичното дете не успява да присвои тази символична функция на бащата – Името-на-Бащата, която служи да осигури връзката между означаващо и означаемо, да гарантира фалическият ефект, да стабилизира сексуалния смисъл. Когато субектът не успява да интроецира този гарантиращ смисъла баща, той е завладян от неназовими неща. Мястото на субекта не е осигурено, докато той говори, Другият се налага, говори през него и извън него. В третото Едипово време се открива изхода – появява се бащата, носител на фалоса; бащата, който казва „да”. Детето се среща с реално присъст-

ващия баща, който се намесва реално като носител на органа, който поддържа желанието на майката. Вече не детето е това, което е в позицията на фалос на майката. Бащата е този, който трябва да даде фалоса на майката в реалния план на сексуалното. Така детето се среща с разкриващия баща – този, който може да даде на майката това, което тя желае, защото притежава фалическа мощ. За това в този момент детето ще го разпознае като носител на закона. Бащата вече не е забраняващ, а е този, който казва „да” – може да даде тозе фалос в „дар”, да обещае на момчето за по-късно легитимното ползване на органа с една друга жена. Бащата може да даде желанието обект доколкото той може да даде на майката това, което притежава. Ако тя като жена решава да търси задоволяване на желанието от бащата това позволява символична идентификация на детето с бащата – **идеалното Аз** по отношение на момчето. Така момчето ще се идентифицира с бащата като носител на фалоса.

Бащата казва „да” на сътвореното, изобретеното от детето; на това, което се отнася до живота, което вписва един начин на изпитване на наслада в света на субекта. Това е времето, в което детето прави своите находки и намира добър прием за тях. Начина, по който то ще се държи като мъж се изгражда в това трето време. А жената винаги трябва да търси у Другия означаващото, което ѝ липсва. (по Стивънс, А., 2001), (9)

И така Едиповият комплекс, формулиран от Фройд, е човешкият закон за забрана на кръвосмешението. Това е законът, който създава социалната структура на родството. Когато, според Жак Лакан, човек е белязан от **бащината метафора** или **Името-на-Бащата**, т.е. когато се е състоял Едиповият комплекс, субектът може да използва метафори. В този случай се формира невротична психична структура, или това, което се приема като нормална психика. „Последствията да си белязан от този закон са, че вярваш, че законът те пази – ако не го прекриваш, то следователно си предпазен. Лакан нарича това вярване „единствената налудност на невротика”. (Генчев, Е.)

В противен случай мисленето остава метонимично, използването на метафори е привидно, липсва истинска символизация – това е белег на психотична психична структура. „За разлика от субекта с

невротична психична структура, който се чувства предпазен, за психотика всичко е възможно – оттам мегаломанията, но и параноидността”. (1) Възможностите пред субекта с психотична структура са безгранични, опасностите също, но както пише Евгени Генчев „същност психотикът е прав, невротикът се заблуждава, че е в безопасност.” (1) Това състояние на постоянна тревога и напрегнатост, което произлиза от потенциалната застрашеност, е същността на психозата. „Психотичната продукция е опит да се организира тази заплаха, да бъде локализирана и представена по някакъв начин. Винаги е по-добре една известна заплаха от неизвестната. Откриването на тази есенциална тревожност е ключът към разпознаването на психотичността.” (Генчев, Е.)

По-късно Жак Лакан дава множественост на тази функция **Имената-на-Бащата**. През 70-те години на ХХ век той вече говори иронично за своето творение **Името-на-Бащата**, наричайки го „само една перверзия” – перверзията, разбираана като противопоставяне на нормата на бащата. (Семинар V, 1959-60, по Ан Лизи)

В изписването на думата „перверзия” разделено и със „с” – „пер-верСия”, на френски „per – version” (баща-версия) Лакан влага идеята за обръщане към Бащата, но и като **една от възможните версии** на Бащата. Бащината метафора от 50-те години се трансформира в разбиране за баща, който може да въздейства върху децата си, ако се грижи за жената, обект на неговото желание. Бащата заслужава уважение само, ако *препраща своята версия за наслаждението*, доколкото той се грижи за жената, която е направил обект на наслаждението си (как се справя с една жена и нейните обекти). „Бащата има право на уважение и любов, ако те са *перверзно* ориентирани (към версията на бащата по силата на това, че желанието му е ориентирано към една жена, която взема статута на обекта *малко а* за него”. (6) Това, за което тя се грижи, са децата (другите обекти малко а, по отношение на които бащата се намесва). Няма значение дали бащата има симптоми, или не, ако е приел за обект една жена, за чиито обекти се грижи. Лакан не препраща бащата към универсалността на забраната, а към двойката, която той създава с жената, обект на желанието му (по Лизи, А.), (6).

Терапевтични подходи в зависимост от психичната структура

Основата на трансфера в психоаналитичната практика е предположението, че Другият притежава нещо, което съм изгубил (въображаема причина); Другият знае какво е моето несъзнавано – в смисъл на верига от означаващи (символична причина); има предположение, че загубеният обект е у Другия – затова Другият е причина за желанието (по 7, с. 59).

Това е понятието за „загубения обект“, създадено от Фройд и свързано с кастрацията. За Жак Лакан това е т.нар. обект „малко а“. В различните психични структури обектът заема различно място – при психозата е много присъстващ, докато при невротата е твърде отдалечен. При перверзията субектът се опитва да ни накара да повярваме, че обектът присъства.

Говорейки за своя живот, невротичният субект се опитва да разбере това, което Другият иска от него, търси истината за себе си у Другия. Но Другият не разполага с такова крайно означаващо, което обяснява живота на субекта, той няма отговор. Това води субекта до паника и, ако е с невротична структура, субектът се закача за фантазма. Фантазмът е активна конструкция на субекта, която го отделя от пасивната роля на жертва на волята, идваща от наслаждението на Другия.

Както посочва Е. Генчев „при пациентите с невротична структура се върви в посока на разколебаване и деструктуриране на изградените смисли, които включват и невротичните симптоми и в основата си имат един централен фантазъм, който организира несъзнавано мисленето и действията на пациента. Това, разбира се, е един труден, продължителен и несигурен процес, който обаче има възможност да отиде достатъчно далеч, така че резултата да може да бъде определен като „излекуване“. (1)

За субекта с психотична структура не съществува предположение, че има друг субект, който познава неговото несъзнавано. Той е сигурен, че Другият го преследва – обектът „малко а“ не е локализиран у Другия, защото не е изграден и психотикът остава изцяло в реалното.

Типично психозите имат за начало пристъп или криза. Целта на психотерапията е да се избегнат кризите или да се смекчи тяхната

сила. Какво предизвиква кризите и какво отключва психозата? Неслучайно психозите обикновено се отключват в периода на юношеството и ранните младежки години, защото тогава остро се поставя въпросът за сексуалността и сексуалните отношения. За хората с психотична структура тези отношения са заплашителни и проблемни. Дори тези, които първоначално успяват да се справят с тези затруднения, по-нататък в живота си и при различни обстоятелства често губят крехкото равновесие, което са си създали (например в случая „Председателя Шребер” в момента на повишението си в председател на районния съд младият съдия Шребер губи опорите, които е имал дотогава и повече не успява да възстанови психичното си равновесие и социална интеграция).

Психиатричното лечение на психозите е един опит за успокояване на тревогата, но психофармакологията в опита си да реши този основен проблем на психозата – тревогата, унищожава възможността за поява на най-същественото – срещата на пациента и терапевта, която е отправна точка за работа. В тази среща, от една страна, стои пациентът с неговите начини да представи страданието си, а от друга – терапевтът с неговото желание и умението за фини клинични наблюдения.

Лаканианската клиника на психозите се опира на елементарните феномени, т.е. на детайлите, които изведнъж се намесват в хода на мислите на психотичния субект, на неговото отношение към собственото му тяло; на начините му да се свързва с другите; на особеностите на езика му; на неговото усещане за битието и жизнения му път – феномени, които безпокоят субекта, изненадват го, преизвикват у него тревога; феномени, които той може да преживява като чужди, но те го интересуват в такава степен, че превземат цялата му психична енергия и социален живот. В отговор на тези феномени, запълващи психичния му живот, психотикът създава различни конструкции, причудливи хуожествени творения, има халюцинации, „немотивирани” патологични действия или т.нар. преминаване към действие (*passage à l'acte*).

Още като млад психиатър в своята дисертация на тема „Параноялната психоза в отношенията ѝ с личността” („*La psychose paranoïaque dans ces rapports avec la personnalité*”) Жак Лакан поставя началото

на терапевтичен поход, тръгващ от наблюдение на бурните прояви на делир към намиране, заедно със субекта, на този момент, когато изведнъж нещо се е „счупило“; този момент, който Лакан по-късно ще нарече „момент на разгръщане на психозата“. Още с този труд Лакан подготвя психоанализата за поставяне на психотичния субект на мястото на „пълноценен анализант“, приканвайки го да се обърне към знание за случващите се с него особени събития.

Трябва да се отбележи, че Жак Лакан създава няколко теории за психозата, възникнали последователно в неговото учение, като във всяка от тях психозата и субекта заемат особени места:

- теория за въображаемото ядро в параноята, разработена в дисертацията му относно случая „параноя на самонаказанието“ и разработена в знаковата му статия „За психичната причинност“ от 1946 г., в която той определя като „причина за безумието непостижимото за разрешаване битие.“ (14, с. 177);

- най-известната му теория – за механизма на форклузия (отхвърляне, недопускане) като специфичен механизъм, който е в основата на психотичния процес. Лакан се позовава на това, че Фройд употребява термина „отхвърляне“ и предлага френския еквивалент „форклузия“, разбираан като първоначално отхвърляне на „основно означаващо“ (например фалоса като означаващо на кастрационния комплекс) извън символния свят на субекта. (5, с. 494) Тази теория е изложена в Семинар III „Психозите“ (1955–56) и в статията „Относно въпроса, предхождащ всеки възможен подход към лечението на психоза“ („D’une question préliminaire à tout traitement possible de la psychose“, 1957). И двете разработки са основани на изучаването на фройдовия случай „Председателят Шребер“.

- теория, изхождаща от отношението на субекта към обекта и към наслажението, в която се различават шизофрения (възвръщане на наслажението в тялото) и параноя (поставяне на наслажението от страната на Другия) – този подход е поробно разгледан от Жак-Ален Милер в статията „Иронична клиника“. (7)

- теория, възникнала в резултат от изучаването на производенията на Джеймс Джойс (Семинар XIII, Синтом) и поставяща психотичния процес в рамките на отношенията на субекта с езика и буквата: психотикът намира в тях други ресурси, в сравнение с невротика.

И така, психоаналитичният поход към хората с психотична структура предлага подкрепящо присъствие на аналитика, без очакване за „излекуване“: бащината метафора не може да бъде интроцирана изкуствено – тя или се е състояла, когато е било време за това, или не. По думите на Жак Лакан в този случай психоаналитикът застава в позицията на „секретар“ на психотика. Това означава, че психотикът си служи с присъствието на психотерапевта, за да „организира свои опорни точки, които му създават известна сигурност в изцяло несигурния негов свят“. (1) Трансферът при психотичната структура е „близък до еротоманията (под формата на параноя)“. (7, с. 60) Терапевтичен напредък за психотика е ако успее, съвместно с аналитика, да си изобрети симптом.

Понякога такова присъствие може да изглежда скромно и дори недостатъчно, но то винаги е професионално преизвикателство за терапевта – да напусне позицията си на знаещ експерт и да прояви уважение към психотичното измерение. А много често това, да бъде подкрепян и приружаван по адекватен начин, може да се окаже от съществено значение за живота на субекта с психотична структура.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Генчев, Е.** Психична структура, психиатрия и психотерапия. Изложение, представено на 11-та Конференция на Сдружение „Колегиум частна психиатрия“, София, 2011, <http://psihichnozdrave.com/biblioteka/>
2. **Йерохам, Д.** Лунатикът от луницата „Зоненщайн“. В: Председателят Шребер – Психоаналитични бележки върху един автобиографично описан случай на параноя. София: Стигмати, 2012.
3. **Лакан, Ж.** За Имената-на-Бащата. София: Сиела, 2011.
4. **Лакан, Ж.** Въведение към въпроса за психозите. В: Психозите. Приносите на лаканианската психоанализа. Сборник с текстове, Колекция Фройдистко поле. София: Сиела, 2013, с. 9–39
5. **Лапланш, Ж., Ж.-Б.** Понталис Речник на психоанализата. София, Колибри, 2009.
6. **Лизи, Ан.** Мъжете, жените и желанието за дете. Лекция, преставена на Трети работни дни на Българско общество за лаканианска психоанализа, София, 02. 11. 2013.

7. **Милер, Ж.-А.** Иронична клиника. В: Психозите. Приносите на лаканианската психоанализа, Сборник с текстове, Колекция Фройдистко поле. София, Сиела, 2013, с. 74–88.

8. **Монрибо, П.** Тревога и либидо. В: Сборник: Тревогата и бащата. Издание на Групата на Фройдистко поле в България. София, Унипрес, 2009.

9. **Стивънс, А.** Бащата, който казва „да”. В: Логиката на езковия изказ и психоаналитичната клиника. Колоквиум „Жак Лакан”. София, 2001.

10. **Фройд, З.** „Бият детето”: Принос към познанието за произхода на сексуалните извращения. В: Детската душа. София: Евразия, 1993, с. 175–204

11. **Фройд, З.** Председателят Шребер – Психоаналитични бележки върху един автобиографично описан случай на параноя. София: Стигмати, 2012.

12. **Фройд, З.** Лекции за въведение в психоанализата. Лекция XXI Развитие на либидото и сексуални организации. София: Колибри, 2013, с. 236–249.

13. **Фройд, З.** Лекции за въведение в психоанализата. Лекция XXIV Обикновената невротичност. София: Колибри, 2013, с. 277–287.

14. **Lacan, J.** *Ecrits. A Selection.* London, 1977.